

System nemocenského pojištění je v současné době velmi aktuálním a diskutovaným společenským tématem. Tato aktuálnost byla jedním z důvodů volby tématu mé diplomové práce

Toto téma mne zajímá také ve svém vývojovém kontextu. Společnost se vyvíjí a je nutné přizpůsobit i formy pomoci členům společnosti ve složitých životních situacích, současným potřebám a možnostem. Domnívám se, že úroveň společnosti se zrcadlí v tom, jak se dokáže postarat o své staré, nemocné nebo sociálně slabší členy.

Nemoc, mateřství a rodičovství patří k sociálním událostem, které negativně ovlivňují sociální postavení jednotlivců ve společnosti. Nemocenské pojištění je institut, který pomáhá tyto negativní dopady řešit a má u nás již velmi dlouhou tradici. Zajímalo mne, jakým způsobem je možné se z této tradice poučit a jak ovlivňuje tvorbu nové koncepce.

V této práci se zabývám hmotněprávní stránkou systému nemocenského pojištění.

Na úvod nejprve velmi stručně charakterizuji celý systém sociálního zabezpečení, jehož je nemocenské pojištění součástí.

Druhá kapitola je věnována historickému vývoji nemocenského pojištění na našem území, od prvních počátků zabezpečení v nemoci, až po zákon o národním pojištění z roku 1948.

V následující kapitole uvádím nejvýznamnější mezinárodní organizace, které mají vliv na zabezpečení v nemoci. Zde zmiňuji také mezinárodní úmluvy, kterými je Česká republika vázána a jež mají vliv na naše zákonodárství, jelikož s nimi nesmí být v rozporu.

V další kapitole se pak podrobně věnuji současné právní úpravě nemocenského pojištění dle zákona č. 54/1956 Sb. Mimo jiné se také částečně zabývám právní úpravou všech třech současných soustav pojištění (pojištění zaměstnanců, nemocenskou péčí v ozbrojených silách a nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných). Zaměřila jsem se především na pojištění zaměstnanců, a pro úplnost uvádím hlavní odlišnosti u ostatních soustav

Další kapitola je pak věnována jednotlivým dávkám poskytovaným z nemocenského pojištění, jejich výši a podmínkám, které je nutné splnit k jejich získání.

Česká republika je od 1.5. 2004 členem Evropské Unie a proto je samostatná kapitola věnována i koordinaci systémů sociálního zabezpečení v Evropské unii a především zásadám, za jakých se tato koordinace provádí.

Pro úplnost této práce jsem se zmínila také o systému financování, organizaci a provádění nemocenského pojištění.

V posledních kapitolách se věnuji novému zákonu č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění (jehož účinnost byla odložena), a to především z pohledu hlavních změn, které přináší oproti současné právní úpravě. Zároveň uvádím zásady a principy nové právní úpravy, a srovnávám je se současným právním stavem, včetně důvodů, které vedly ke změnám.

Současná komplikovaná politická jednání o podobě nové koncepce nemocenského pojištění jsou důkazem nejednotnosti názorů na podobu nové úpravy a zajímá mne, blíže rozebrat tuto novou úpravu.

Při zpracování této diplomové práce jsem vycházela z právního stavu platného ke dni 29.1. 2007.